

Sygn. akt II AKa 286/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jacek Michalski (sprawozdawca)
Sędziowie:	SA Barbara du Château SA Mariusz Młoczkowski
Protokolant	st. prot. sądowy Agnieszka Góral - Izdebska

przy udziale Wiesława Greszty prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2012 r.

sprawy **D. S.**

oskarżonego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. i in.

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 21 sierpnia 2012 r., sygn. akt IV K 418/11

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację prokuratora i obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadne;

II. zalicza na poczet orzeczonej wobec D. S. kary pozbawienia wolności okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności również od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia 13 grudnia 2012 roku;

III. stwierdza, iż koszty procesu za postępowanie odwoławcze w części dotyczącej apelacji prokuratora ponosi Skarb Państwa;

IV. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i ustala, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

D. S. oskarżony został o to, że:

I. w dniu 8 lipca 2011r. w S., gminy T., powiatu (...), woj. (...) działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia R. Z., zadał mu ostrym narzędziem w postaci noża trzy uderzenia w lewą stronę klatki piersiowej i spowodował tym 3 rany klute klatki piersiowej, w VI międzyżebry po stronie lewej w linii pachowej przedniej, pachowej środkowej i łopatkowej, skutkujących rozstrojem zdrowia na okres powyżej dni siedmiu, lecz zamierzonego celu nie osiągnął

wobec udzielenia wymienionemu pomocy medycznej, przy czym powyższego dokonał, mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu, jak i zdolność pokierowania swoim postępowaniem tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk.

II. w dniu 8 lipca 2011 r. na trasie S. - Ł., woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości (I. 2,1 promila, II. 2,3 promila alkoholu we krwi) kierował w ruchu drogowym pojazdem mechanicznym w postaci motoroweru marki H. nr rej. (...), mając przy tym ograniczoną zdolność rozpoznania znaczenia czynu, jak i zdolność pokierowania swoim postępowaniem tj. o czyn z art. 178 a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk.

Wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2012 roku wydanym w sprawie IV K 418/11 Sąd Okręgowy w Lublinie uznał D. S. za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt. I wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i za to przy zastosowaniu art. 60 § 1 kk w zw. z art. 60 § 6 pkt 2 kk na podstawie art. 14 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 31 § 2 kk skazał go na karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności. Nadto uznał D. S. za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt. II wyczerpującego dyspozycję art. 178 a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk z tym, że przyjął, iż kierował on pojazdem mechanicznym w postaci motoroweru w ruchu lądowym i na podstawie art. 178 a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk skazał go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 42 § 2 kk i art. 43 § 1 kk w zw. z art. 39 pkt 3 kk orzekł wobec D. S. zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych ma okres 2 (dwóch) lat, a na podstawie art. 43 § 3 kk zobowiązał go do zwrotu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów.

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone wobec D. S. kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył mu karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył D. S. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 8 lipca 2011 roku do dnia 21 sierpnia 2012 roku.

Zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych, a wydatkami obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżyli : Prokurator Rejonowy w Łukowie oraz obrońca oskarżonego.

Prokurator Rejonowy w Łukowie na podstawie art. 425 i art. 444 kpk zaskarżył powyższy wyrok w części orzeczenia o karze na niekorzyść D. S.. Zarzucił mu rażąca niewspółmierność kary 3 lat pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu za popełnione przez niego przestępstwa w wymiarze nieuwzględniającym stopnia jego winy, ogromnej społecznej szkodliwości czynu oraz jego skutków oraz z pominięciem celów, jakie orzeczonej karze powinna spełniać wobec oskarżonego, jak i w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary 5 lat pozbawienia wolności za czyn w pkt I oraz wymierzenie jako kary łącznej - kary 5 lat pozbawienia wolności.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się również obrońca oskarżonego D. S., który zaskarżając orzeczenie w części dotyczącej kwalifikacji prawnej przypisanego mu czynu, jak też wymiaru kary za czyn z pkt I i wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności na podstawie art. 427 § 2 kpk i art. 438 pkt 1 kpk zarzucił obrazę prawa materialnego tj. art. 15 § 1 kk poprzez błędną jego interpretację, prowadzącą do ustalenia, iż nie jest możliwe przyjęcie odstępiania od usiłowania na podstawie zwerbalizowanego na wstępie zdarzenia zamiaru sprawcy oraz wieloznacznego na koniec stwierdzenia „tak miało być”, gdy oskarżony niewątpliwie miał możliwość kontynuowania swojego zachowania aż do upewnienia się, że zamiar swój zrealizował.

Podnosząc powyższy zarzut, autor apelacji wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez przyjęcie w kwalifikacji prawnej także art. 15 § 1 kk i wymierzenie najniższej kary przewidzianej przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia kary, jak też wymierzenie oskarżonemu kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje prokuratora i obrońcy oskarżonego D. S. są oczywiście bezzasadne i jako takie nie zasługują na uwzględnienie.

Z uwagi na fakt, że oskarżyciel publiczny nie złożył wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, Sąd Apelacyjny – stosownie do art. 457 § 2 kpk – odstąpił w tej części od sporządzenia pisemnych motywów tego orzeczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy procedował w niniejszej sprawie prawidłowo, nie uchybiając wskazanym przez skarżących normom postępowania. Sąd Apelacyjny w pełni podzielił rozstrzygnięcie Sądu I instancji przedstawione w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku odnośnie wyczerpania przez oskarżonego zarówno przedmiotowych, jak i podmiotowych znamion czynów, które zostały prawidłowo zakwalifikowane z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 31 § 2 kk oraz z art. 178a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk.

Nie sposób zgodzić się z obrońcą oskarżonego, że Sąd Okręgowy wydając zaskarżone orzeczenie obraził przepis określony w art. 15 § 1 kk poprzez jego błędną interpretację, tj. że nie jest możliwe przyjęcie odstąpienia od usiłowania popełnienia przestępstwa w przedmiotowej sprawie.

Podkreślić należy, że art. 15 § 1 kk wprowadza klauzulę niekaralności sprawcy, który zrezygnuje z doprowadzenia do naruszenia dobra prawnego, porzucając zamiar jego naruszenia przed dopełnieniem kompletu czynności wykonawczych danego przestępstwa (jest to tzw. usiłowanie nieukończone). Jednakże odstąpienie od dokonania czynu zabronionego w fazie usiłowania nieukończonego tylko wtedy prowadzi do bezkarności, gdy nastąpiło ono dobrowolnie, tzn. kiedy sprawca zrezygnował z zamiaru popełnienia czynu zabronionego w wyniku dominującego działania przyczyn natury wewnętrznej. Dobrowolność odstąpienia od usiłowania ma miejsce wówczas, gdy pomimo istnienia i uświadamiania sobie przez sprawcę możliwości osiągnięcia zamierzonego celu przestępczego, przerwał on swoje działanie z własnej woli, a więc dlatego, że sam chciał je przerwać, a nie dlatego że osiągnięciu celu sprzeciwiały się przyczyny od niego niezależne (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 17 maja 2001 roku, II AKa 139/01, LEX nr 51497; wyrok SA w Krakowie z dnia 16 maja 1991 roku, II AKr 41/91, LEX nr 27566; wyrok SN z dnia 11 czerwca 1987 roku, II KR 135/87, LEX nr 20255; wyrok SN z dnia 13 czerwca 1980 roku, I KR 114/80, LEX nr 17239). Pobudki rezygnacji z dokonania przestępstwa są oczywiście obojętne.

W przedmiotowej sprawie zgodnie z ustalonym przez Sąd I instancji i praktycznie niespornym stanem faktycznym oskarżony D. S. udał się do domu R. Z. z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia pokrzywdzonego. W tym czasie w domu pokrzywdzonego przebywała jego żona I. Z., a także 8-letnia wnuczka K. Z.. W pewnym momencie oskarżony chwycił ręką pokrzywdzonego za głowę. I. Z. próbowała odciągać oskarżonego D. S. od pokrzywdzonego, ale została odepchnięta. D. S. zadał przyniesionym przez siebie nożem pokrzywdzonemu trzy uderzenia w lewą stronę klatki piersiowej. Tym samym spowodował u R. Z. 3 rany kłute klatki piersiowej, w VI międzyżebżu po stronie lewej w linii pachowej przedniej, pachowej środkowej i łopatkowej, skutkujących rozstrojem zdrowia na okres powyżej dni siedmiu. Oskarżony zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na udzielenie pomocy medycznej pokrzywdzonemu. Po zadaniu ciosów pokrzywdzonemu, oskarżony opuścił dom R. Z. mówiąc: „tak miało być”. Jak słusznie wskazał w uzasadnieniu Sąd Okręgowy usiłowanie pozbawienia życia pokrzywdzonego miało charakter usiłowania ukończonego, jednocześnie oskarżony nie wyraził czynnego żalu w jakiegokolwiek postaci.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 października 2011r. sygn. akt II AKa 191/11, które stanowi: „Nie ma odstąpienia od usiłowania, gdy oskarżony wykonał wszystkie czynności prowadzące do realizacji przestępstwa (tzw. usiłowanie ukończone), zadając takie obrażenia ciała, które bez zastosowania kwalifikowanej pomocy lekarskiej prowadziłyby do śmierci pokrzywdzonego. Uznanie, że oskarżony dobrowolnie odstąpił od dokonania czynu wymagałoby zapobiegnięcia skutkowi (art. 15 § 1 kk). Czynny żal w sytuacji tzw. usiłowania ukończonego musiałby przejawiać się aktywnością oskarżonego, który zdając sobie sprawę z możliwości śmierci pokrzywdzonego, nie chce by ten skutek nastąpił i podejmuje w tym celu stosowne działanie,

a tego oskarżony nie dokonał”. W zachowaniu oskarżonego natomiast nie można dostrzec wyrażenia przez niego czynnego żalu w jakikolwiek sposób. D. S. zadał ciosy nożem pokrzywdzonemu R. Z., następnie opuścił jego dom i odjechał do Ł.. Nie podjął żadnej próby ratowania pokrzywdzonego, nie wezwał karetki pogotowia mimo, że widział jak pokrzywdzony upadł na krzesło i zaczął krwawić. Jak słusznie zauważył Sąd I instancji nie ma znaczenia fakt, że oskarżony po zaistniałym zdarzeniu udał się do Komendy Powiatowej Policji w Ł. i powiadomił funkcjonariuszy, że ugodził kolegę nożem.

Rozważając apelację obrońcy oskarżonego D. S. w aspekcie art. 447§1 k.k. stwierdzić należy, iż w żadnym razie wymierzonych temu oskarżonemu kar jednostkowych oraz kary łącznej nie można uznać za rażąco niewspółmiernie surowe.

Odnosząc się do wymierzonej D. S. kary 3 lat pozbawienia wolności za przypisane mu przestępstwo z pkt I stwierdzić należy, że – w ocenie Sądu Apelacyjnego – także w tym zakresie orzeczenie Sądu Okręgowego jest prawidłowe.

Z rażąco niewspółmiernością kary za określone przestępstwo mamy do czynienia wówczas, gdy na podstawie wszystkich okoliczności mających wpływ na jej wymiar można ustalić, że zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd I instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej przy prawidłowym zastosowaniu dyrektyw wymiaru kary zawartych w art. 53 kk i dalszych (wyrok Sądu Najwyższego z 14 grudnia 1973 roku w sprawie III KR 254\73 – OSNPG 3-4\1974 poz. 51, wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 1995 roku w sprawie II KRN 198\94 – OSN Prok. i Pr. 6\1995 poz.18). Nie chodzi w tej sytuacji o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę zasadniczą, która powodowałaby, iż karę wymierzoną dotychczas należałoby traktować jako rażąco niewspółmierną, z uwagi na jej łagodność lub surowość.

Sąd I instancji w sposób prawidłowy ustalił zarówno stopień winy oskarżonego D. S., jak i stopień społecznej szkodliwości jego czynów.

W pisemnych motywach wyroku wskazano okoliczności, które spowodowały orzeczenie wobec oskarżonego D. S. kary 3 lat pozbawienia wolności za czyn z pkt I i kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności, mając przy tym na względzie dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 kk oraz reguły wymiaru kary łącznej określone w art. 85 kk i art. 86 § 1 kk.

Sąd Okręgowy trafnie dostrzegł okoliczności zarówno obciążające (wysoki stopień społecznej szkodliwości, działanie pod wpływem alkoholu), jak i te o korzystnej dla oskarżonego wymowie (dotychczasowa niekaralność, ustabilizowany tryb życia), a także fakt, że D. S. w chwili zdarzenia miał ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia czynu, jak i zdolność pokierowania swoim postępowaniem. Dokonana przez Sąd Okręgowy ocena i analiza tych okoliczności zasługuje na aprobatę Sądu Apelacyjnego.

Trzeba mieć na uwadze fakt, że Sąd I instancji zastosował wobec D. S. instytucję nadzwyczajnego złagodzenia kary określoną w art. 60 § 1 kk w zw. z art. 60 § 6 pkt 2 kk.

Zauważyć należy również, że przestępstwo, jakiego dopuścił się oskarżony (art. 13 § 1 kk w zw. z art. 148 kk w zb. z art. 157 § 1 kk) jest zagrożone karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8, karą 25 lat pozbawienia wolności albo karą dożywotniego pozbawienia wolności. Natomiast orzeczona wobec oskarżonego kara przy zastosowaniu instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary ukształtowana została w dolnych granicach ustawowego zagrożenia. W ocenie Sądu Apelacyjnego- w świetle całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności, które Sąd Okręgowy wziął pod uwagę przy wymiarze kary - kara 3 lat pozbawienia wolności nie razi zatem swoją surowością w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk i jest adekwatna do wagi popełnionych czynów oraz właściwości osobistych oskarżonego.

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania, wobec oczywistej bezzasadności omówionych zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy oskarżonego D. S. oraz zarzutu sformułowanego w środku odwoławczym wywiedzionym przez prokuratora i niestwierdzenia uchybień określonych w art. 439 i 440 kpk, podlegających uwzględnieniu z urzędu, Sąd Apelacyjny utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Na podstawie art. 63 § 1 kk Sąd Apelacyjny zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności okres jego tymczasowego aresztowania również od dnia 21 sierpnia 2012 roku do dnia 13 grudnia 2012 roku.

Na zasadzie art. 636 § 1 kpk Sąd Apelacyjny orzekł, że koszty procesu za postępowanie odwoławcze w części dotyczącej apelacji prokuratora ponosi Skarb Państwa.

Orzeczenie o zwolnieniu D. S. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i ustaleniu, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa zapadło w oparciu o przepis art. 624 § 1 kpk, gdyż – w ocenie Sądu Apelacyjnego – sytuacja materialna oskarżonego nie pozwala na uiszczenie przez niego tych należności.

Z tych wszystkich względów, Sąd Apelacyjny orzekł, jak w wyroku.

Na podstawie art. 115 § 3 k.p.k.

wobec niemożności uzyskania podpisu

sędziego Mariusza Młockowskiego

z powodu delegacji do SN,

uzasadnienie podpisała sędzia

Barbara du Château